

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Responsa De Ivre Canonico Præsertim Novissimo

Zype, Frans van den

Antverpiæ, M. DC. XLV.

Resp. I. De triennali possessore, & Concordatis Germaniæ, omissa mentio,
an vitiret rescriptum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73071)

dumtaxat professionis, ac formula. ita tamen vt si formula Pij IV. exigatur, nulla sit in præstandâ tergiversatio: quippe quæ hodie pro tessera agnoscitur orthodoxorum.

De Rescriptis.

RESPONSVM I.

De triennali possessore, & concordatis Germania, omiſſa mentio, an vitiet rescriptum.

Multa rescripto obijciuntur: sed enimverd in rescriptis iustitiæ subreptio & obreptio non ita curatur, quin si rescriptum datum fuisset in forma communi, & delegatus procedat secundum formam iuris, omiſſa forma rescripti. *c. super. X. de rescriptis. l. 1. & 2. C. si contrarius vel util. pub.* Itaque si orator nihil aliud dixisset, quam sibi collatum esse à sua Sanctitate personatum, & aduersarium illum detinere; mandasset Pontifex delegato, vt partibus auditis ius diceret. ideoque erit illud hic faciendū, cum & illud solum mandatum sit, etsi narrata non vera essent: nec exceptionum obiectio remoratur litis contestationem. *c. 1. de lit. contest. in 6.*

Duo tantum sunt ex obiectis quæ remorari possunt. 1. quod de pacifica possessione triennali dicitur, vt molestari possessor nequeat, *ex regula 36. Cancellaria.* contra quam obentæ impetrationes, & rescripta nulla sunt, nec molestari per eadem possessor potest, vt in eadem regula dicitur, & vsys feruat etiam in Francia ex Concilio Basiliensi, & pragmatica sanctione. *Rebuff. ad const. reg. de caus. benef. possess. ar. 7. gloss. 1. n. 10. &*

segg. & in tract. de pacif. possess. n. 41. & 73. adeo vt huiusmodi exceptio impediât litis ingressum, perimatque rescriptum. *d. c. 1. in fin. de lit. contest. in 6.*

Quod autem Concilium Tridentinum. *Primæ instantiæ cognitio adimitur ordinario iudicio aut si sua interest: non obstant. Trid. s. 24. c. 20.* nolit causas beneficiales etiam aliis committi, quam Ordinariis locorum; per exceptionem duorum casuum quam fecit, non exclusit alios casus, in quibus ius vetat Ordinarium esse Iudicem. contra ius autem est, vt in sua causa quispiam, qui superiorem recognoscit, Iudex sit. atque ea propter celsat eo casu dispositio Concilij Tridentini vetante iure ne quis in sua causa ius dicat, id quod his verbis exprimitur in rescripto; *quia Ordinarius loci habet interesse*, eoque insinuat quod Concilij dispositio obtinere hic nequeat.

Quare in *c. statutum s. 1. de rescriptis in 6.* decretum est, vt cui actio dirigenda est aduersus suum Ordinarium, petere is Iudicem possit, extra ciuitatem, & diocesim illius. ita tamen vt intra vnam dietam: quod iterum extensum ad duas, & ferè Concilium Tridentinum viciniore comulat in aliis casibus, edque respicit & hæc clausula; *Ordinarius loci, & alij viciniore ad instar interesse habent.*

Ideoque quia Ordinarius in hac causa beneficij à se collati pars est, seu interesse habet; Iudex esse non potest. sicut iis, quos causa primario tangit, seu ab aliis causam habent, sententia nocet. *c. 25. X. de sentent. l. sapè D. de re iudic.*

Manet ergo resolutum, quod vbi Episcopus pars est, seu illius interest; nec ille Iudex esse possit; nec vetetur à Concilio pars extra ciuitatem & diocesim Iudicem petere, etiam in prima instantia.

Neque obstat, quod huic casui

A 2 à iu.

5. Quamuis & ordinarius suspectus prouidere possit.

6. Non vetitur adiri Papa,

7. Generalis locutio qualiter temperanda

8. Neque obstat edicta Belgica,

à iure prouisum sit, vt cum Iudex Ordinarius suspectus est, alium dare possit. *c. 1. c. si quis contra. X. de for. compet. c. cum speciali. X. de appell. c. secundo requiris. §. 3. X. de appell.* ideoque ratio recusationis allegari, & probari debuisset coram Ordinario, & arbitris: *d. c. cum speciali, Rebuff. ad const. reg. tract. de recus. ar. 1. gl. §. n. 2. 3. 4. 5.* quia hic, vt prox dictum est, Ordinarius non tantum est suspectus; sed pars; ex facto suo; quo concessit idem beneficium reo; quod Papa contulit actori. idem ius, eadem causa est donantis, & donatarij; cedentis, & cessionarij; beneficiarij, & collatoris; ex ijs quæ mox citauimus. deinde loca quæ citantur, vt Ordinarius recusatus Iudicem dare possit; non simul vetant, ne tali in casu adiri Papa possit: qui totius orbis est Ordinarius: vel ne ille delegare possit: & quicquid non est prohibitum, censetur permissum: præsertim Pontifici; cui in beneficijs competit plenitudo potestatis, ac demum quidem successit Concilium Trid. quod *§. 24. d. c. 20.* generaliter vetuit, ne alius in prima instantia Iudex sit, quam Ordinarius: sed ea generalitas per alia iura temperatur: vt tit. *C. vt nemo in sua causa ius dicat.* & in generali locutione non censentur comprehensa, quæ quis in specie non esset concessurus. *c. in generali. de reg. iur. in 6.* vt non respondissent Patres Tridentini se per *d. c. 20.* decretum generale etiam velle, vt Ordinarius, quamuis pars esset, in prima instantia Iudex esset. Quin imo in casu suspicionis tantum, permittit *d. c. Statutum* in prima instantia alium Iudicem, etiam extra diocesim, impetrare. vt cum, non ipse tantum Episcopus, sed vel Capitulum ipsius est conueniendum. *§. cum vero ibid.* qui casus à Concilio Trid. non sunt exclusi. quomodo etiam accipiendum est *c. 10. §. 25. Conc. Trid.*

Neque vero edicta Principum

turbare nos debent, præsertim post sententiam Concilij Brabantia, quæ cassationem, ob illorum quasi neglectum petitam, reuocata quippe ea sunt exaudienda secundum iuris dictamen, vt nemo Iudex & pars sit. eoque minus obstant, quia, quod quis iubet, permittit: atqui in placito à Rege Actori concessio super diplomate suo beneficiario fuit eidem iniunctum, vt in petitorio Iudicem peteret delegandum in partibus, post primam instantiam coram Ordinario peractam; atque adeo, cum Ordinarius Iudex esse non possit, vt hic cum pars est, seu interesse habet.

De concordatis Germaniæ quæpi posse videtur, an obiecta aduersus rescriptum, subrepticium illud reddere possint, ita vt, lites progressum impediunt? & sanè si hoc quidum esset ea hoc in casu, & tunc obtinere; adeoque si expressi fuissent, Pontificem neque nominationis bullas, neque rescriptum delegationis concessurum fuisset, dicendum esset liti ingressi hinc obstare, iuxta *d. c. super in verbis. quæ tacitè vel expressè nos nullatenus de dissemissis, à Delegato non est dignum procedendum*: at vero vbi concordata Germaniæ liquido obediunt, Pontifex nullas literas contrarias daret: tum quia id promittitur in concordatis, quod mentibus Ordinario per illa concessis nullatenus se immiscebit, neque illum impedit, quo minus illis libere vtatur: tum etiam quia regula & Cancellariæ, mensium Apostolicorum reseruatia, discretè excipit beneficia concordatis subiecta: de in fine decretum contraria iuris subiungit. Enimvero si Papæ expressum fuisset, liquidum non esse, in loco personatus de W. concordata obtineant, vtique & prouisionibus bullas, & rescriptum Delegationis concessisset, vt Delegatus ea iure faceret, prout de iure esset faciendum, id est, de causa cognosceret.

sceret, partium allegationes audiret, probationes reciperet, & pro iuris dictamine sententiam diceret, adeoque hec concordatorum Germanie obiectio, quæ illiquida sunt an hic obtineant, non retardabit processum delegati; sed de illis in causa principali permittet illum cognoscere, sicut de cæteris pro sub & obreptione supra allegatis. *d. c. 1. de lit. contest. in 6. in verb. licet dicat obiectio quod rescriptum non fuisse obtentum si, quæ sunt impetranti opposita, fuissent exposita deleganti.*

Id quod eo magis dicendum est, quod d. regula 8. Cancellaria excipit ab illa quidem concordata; sed non simpliciter; at *per eos*, inquit, *qui illa acceptare, & observare debuerant, acceptata, & observata*: atqui nec ponit quidem reus, minus quippiam probat, Ordinarium, seu eius antecessores in illa sede, seu olim Cameracensi, quoad tractum personatus de W. acceptasse concordata, & observasse; vel impresentiarum in aliis beneficiis, aut casibus illic observare.

Concordata quidem Germaniæ per Brabantiam passim non obtinere, sed Niuellæ quidem observari, diximus *latè in Consuli. can. de prob. cons. 3. & 5.* sed tamen non ponitur hic à reo locum de W. esse de ipso territorio Niuellensi: imo Actor negat concordata obtinere extra muros Niuellenses: per quam inficiationem iterum fit illiquida concordatorum ratio: *c. 1. v. nec ad alia de off. deleg. in 6.* ut non obfissent delegato, quo minùs ad cognoscendam causam principalem procedere, & in ordine ad illam de concordatis & allegationes audire, & probationes recipere possit.

RESPONSVM II.

An Iudex rescripto datus, cum clausula de attentatis ante omnia reuocandis, prout iuris, cognoscat de renuntiatione, qua hinc sponte facta dicitur, inde per carceres extorta, post appellationem?

Mandato delegati id comprehensum, videtur negari posse; eò quod rescriptum expeditum sit ante huiusmodi renuntiationem: sed dicimus rescriptum secundum ius intelligi, ut non tantum tempore illius iam attentata, sed & deinceps attentanda intelligantur. Quid enim absurdius dicatur, quàm negare non reuocanda attentata post tempus rescripti? nam ita omni casu posset fraus legi fieri. sed verbum illud *attentatum* præteriti significatiuum, fertur etiam in tempus futurum, quo Iudex ad quem, oblato rescripto, fungetur officio, ut & iam tunc erunt attentata & c. non solum *de appell. in 6.* omnia indistinctè attentata post appellationem dicit reuocanda; neque addit, aut alij canones legesue tempus, post quod attentata non sint reuocanda. & in *c. dilect. X. de except.* reuocandum dicitur quidquid attentatum est: & obiectum fuerat ut hic quod excommunicationis in rescripto non fiebat mentio, sed quia post appellationem acciderat; & si non expressa; dicitur illa tamen; & quidquid attentatum fuerat, esse reuocandum.

Ut merito *c. 2. X. de restit. spoliat.* post spoliū renūtiātem, ita pro spoliato habet, ut nolit de spontanea voluntate renūtiantis inquiri, antequam sit restitutus, cum & iuris præsumptio sit renūtiā-

A 3 tionem

1.
Omnia attentata reuocanda, etiam facta post expeditionem rescripti.

2.
Adeoque de attentatis cognoscens, & de renuntiatione, & secuta electione cognoscit.